

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 372/2014-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 9. júla 2014 v senáte zloženom z predsedu Lajosa Mészárosa, zo sudkyne Ivetty Macejkovej a sudcu Sergeja Kohuta (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť T. S., Š. S., a Z. S., zastúpených advokátkou JUDr. Evou Borovskou, Advokátska kancelária, Štefánikova 7, Bratislava, ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru na ochranu ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 9 Co 599/2013-267 z 20. decembra 2013, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť T. S., Š. S. a Z. S. o d m i e t a pre zjavnú neopodstatnenosť.

Odôvodnenie:

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. apríla 2014 doručená sťažnosť T. S., Š. S., a Z. S., (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru na ochranu ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 9 Co 599/2013-267 z 20. decembra 2013 a žiadajú vydať tento nález:

„1. Porušovateľ – Krajský súd Bratislava v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 599/2013 porušil základné právo sťažovateľov v 1., 2. a 3. rade na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd a práva na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 Ústavy SR.

2. Ústavný súd SR uznesenie Krajského súdu Bratislava sp. zn. 9 Co 599/2013-267 zo dňa 20. 12. 2013 zrušuje a vec vracia Krajskému súdu Bratislava na ďalšie konanie.

3. Sťažovateľom priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 5000 €, ktoré je porušovateľ – Krajský súd Bratislava povinný vyplatiť do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

4. Krajský súd v Bratislave je povinný uhradiť sťažovateľom trovy konania vo výške 340,90 €... k rukám advokátky JUDr. Evy Borovskej a to do 15 dní odo dňa právoplatnosti rozhodnutia.“

Ako vyplynulo zo sťažnosti sťažovateľov a k nej pripojených príloh, sťažovatelia sú žalovanými v konaní vedenom pred Okresným súdom Bratislava V (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 7 C 129/2010. Žalobu podala proti sťažovateľom 22. marca 2010 Advokátska kancelária M. (ďalej len „žalobca“), a domáhala sa ňou k titulu zaplataenia odmeny advokáta – proti sťažovateľke T. S. zaplataenia 10 373,10 €, proti sťažovateľovi

Š. S. zaplata 10 373,10 € a proti sťažovateľke Z. S. zaplata 27 661,61 €, to všetko s príslušenstvom.

Žalobca 5. novembra 2012 navrhol okresnému súdu, aby na jeho miesto vstúpila spoločnosť... so sídlom na Cypre, s poukazom na to, že žalovaná pohľadávka bola na túto spoločnosť postúpená zmluvou o postúpení pohľadávok z 29. októbra 2012. K tomuto návrhu pripojil žalobca súhlas spoločnosti... so vstupom do konania, zmluvu o postúpení pohľadávky bez podpisu žalobcu a dátumu (bol uvedený iba rok 2012) a výpis z registra, v ktorom je spoločnosť... zapísaná. Okresný súd uznesením č. k. 7 C 129/2010-195 z 5. decembra 2012 nepripustil vstup tejto spoločnosti do konania s poukazom na § 92 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) s odôvodnením, že zmluva o postúpení pohľadávok nie je podpísaná žalobcom, nie je datovaná, a teda nebolo preukázané jej uzatvorenie, a tým ani postúpenie pohľadávky. Na odvolanie žalobcu, ku ktorému žalobca predložil i originál podpísanej a datovanej zmluvy o postúpení pohľadávky, krajský súd uznesením č. k. 5 Co 146/2013-217 z 28. marca 2013 uznesenie okresného súdu ako vecne správne potvrdil. Krajský súd bol toho názoru, že okresný súd vo veci správne rozhodol, keďže v čase jeho rozhodovania o návrhu skutočne neboli splnené zákonné predpoklady na vyhovie návrhu. Krajský súd poukázal aj na to, že z doložených listín žalobcom vyplýva, že súhlas na vstup do konania nového žalobcu bol podpísaný skôr než zmluva o postúpení pohľadávky, čo by už samo predstavovalo dôvod na nevyhovie návrhu, pretože to vyvoláva pochybnosti o reálnom postúpení pohľadávky.

Žalobca podaním zo 14. júna 2013 opätovne navrhol zmenu účastníka konania a žiadal pripustenie do konania ako nového žalobcu spoločnosť... tentokrát s odôvodnením, že k postúpeniu pohľadávky došlo zmluvou o jej postúpení z 5. novembra 2012. K návrhu pripojil zmluvu o postúpení pohľadávky z 5. novembra 2012, ktorú za spoločnosť... podpísal P. J., súhlas tejto spoločnosti so vstupom do konania z 10. júna 2013 podpísaný rovnakou osobou a fotokópiu výpisu z registra, v ktorom je spoločnosť... zapísaná, z 10. februára 2012 opatrenú úradným prekladom.

Okresný súd uznesením č. k. 7 C 129/2010-246 z 1. augusta 2013 vstup spoločnosti... do konania na miesto žalobcu nepripustil. Rozhodnutie odôvodnil tým, že zmluva o postúpení pohľadávky nie je platne uzatvorená, pretože odkazuje, pokiaľ ide o odplatu

za postúpenie pohľadávky a jej splatnosť, na honorárovú prílohu, ktorá však nie je jej súčasťou; ďalej tým, že žalobca nepreukázal, že P. J. bol v rozhodnom čase oprávnený za spoločnosť... konať a že táto spoločnosť dosiaľ existuje a môže byť účastníkom konania (výpis z registra tejto spoločnosti predložený žalobcom je datovaný 10. februára 2012).

Na odvolanie žalobcu proti tomuto rozhodnutiu krajský súd uznesením č. k. 9 Co 599/2013-267 z 20. decembra 2013 rozhodnutie okresného súdu zmenil tak, že pripustil vstup spoločnosť... do konania na miesto doterajšieho žalobcu. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že v tomto štádiu konania pri rozhodovaní o pripustení vstupu do konania nového žalobcu na miesto pôvodného nepatrí súdu skúmať platnosť zmluvy o postúpení pohľadávky, pretože posúdenie naplnenia predpokladov hmotnoprávneho nástupníctva prináleží súdu až pri rozhodovaní vo veci samej pri posudzovaní aktívnej vecnej legitímácie žalobcu.

Sťažovatelia sťažnosť doručení ústavnému súdu na porušenie základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy a práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu č. k. 9 Co 599/2013-267 z 20. decembra 2013 odôvodnili tým, že toto rozhodnutie je založené na ústavne nekonformnom a arbitrárnom výklade § 92 ods. 2 a 3 OSP, pretože neobstojí názor krajského súdu, podľa ktorého návrhu na zmenu účastníka možno vyhovieť, ak sú splnené formálne podmienky pre takýto postup, teda ak nastala právna skutočnosť, s ktorou spája zákon prevod alebo prechod práva na iný subjekt. Podľa presvedčenia sťažovateľov je súd povinný skúmať pri aplikácii § 92 ods. 2 a 3 OSP, či práva, alebo povinnosti na iný subjekt skutočne prešli, s následkom, že ak to nie je preukázané, návrhu na zmenu účastníka vyhovieť nemožno. Pretože v konaní nebola preukázaná platnosť zmluvy o postúpení pohľadávky zo žalobcu na spoločnosť..., nebola preukázaná ani právna skutočnosť, s ktorou právne predpisy spájajú prevod alebo prechod práv alebo povinností, o ktorých sa koná. Ústavne nekonformný je i názor krajského súdu, podľa ktorého otázkou, či tvrdené právo, ktoré malo byť prevedené, existuje a či bolo naozaj prevedené na iný subjekt, sa zaoberá súd až pri rozhodovaní vo veci samej a v prípade, ak táto skutočnosť preukázaná nebude, súd bude konštatovať nedostatok aktívnej vecnej legitímácie žalobcu, ktorý bude

dôvodom zamietnutia žaloby. Ak by zákon nevyžadoval pri rozhodovaní o zámene účastníka skúmať, či skutočne príslušná právna skutočnosť nastala, potom by zákonodarca nezakotvil povinnosť súdu o tejto otázke rozhodovať a k zmene účastníka by dochádzalo zo zákona. Rozhodnutie krajského súdu je navyše i nedostatočne a nepresvedčivo odôvodnené a je vo svojej podstate formalistické. Pri poskytovaní súdnej ochrany pristupoval krajský súd k účastníkom tak, že zvýhodnil žalobcu na úkor základných práv sťažovateľov. Sťažovatelia poukázali ďalej na to, že v konaní zaplatili súdny poplatok za odpor vo výške 2 904 €, priebežne im vznikajú v konaní ďalšie trovy v súvislosti s ich právnym zastupovaním a žalobca navrhol pripustenie zmeny účastníka v snahe vyhnúť sa povinnosti znášať náhradu trov konania v prípade zamietnutia žaloby. Žalobca tak urobil po tom, čo bol súdom na pojednávaní 20. septembra 2012 upozornený, že v konaní bude musieť preukázať žalovanú pohľadávku vrátane jednotlivých úkonov, o ktorých tvrdí, že ich vykonal. Spoločnosť... v konaní zastupuje navyše rovnaký zástupca, ktorý zastupoval aj žalobcu (Advokátska kancelária...). V prípade, ak budú sťažovatelia v konaní úspešní, bude pre nich nemožné alebo mimoriadne zložité a nákladné vymáhať prípadne prisúdenú náhradu trov konania od subjektu so sídlom na Cypre. To je skutočným dôvodom údajného postúpenia pohľadávky žalobcom spoločnosti... Sťažovatelia poukázali i na okolnosti poskytovania právnych služieb advokátom a najmä na to, že plnú moc 15. februára 2008 udelili JUDr. M., s ktorým uzatvorili zmluvu o poskytovaní právnych služieb (16. februára 2007), avšak žaloba v tejto veci bola ako žalobcom podaná spoločnosťou Advokátska kancelária M. (ktorá vznikla 24. marca 2009), pričom nebolo preukázané, že táto pohľadávka prešla z JUDr. M. a na Advokátsku kanceláriu M.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 50/05 a IV. ÚS 288/05).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy rovní.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Ako vyplýva z petitu sťažnosti, sťažovatelia sa svojou sťažnosťou domáhajú vyslovenia porušenia označených základného práv, ku ktorému malo dôjsť uznesením č. k. 9 Co 599/2013-267 z 20. decembra 2013 jednak v dôsledku toho, že krajský súd svoje rozhodnutie dostatočne neodôvodnil, a jednak z dôvodu, že rozhodnutie založil na takej aplikácii § 92 ods. 2 a 3 OSP, ktorá popiera ich účel a pravidlá ústavne konformného výkladu.

Krajský súd uznesenie č. k. 9 Co 599/2013-267 z 20. decembra 2013 odôvodnil takto:

„Krajský súd ako súd odvolací súd preskúmal a prejednal vec v zmysle § 212 ods. 1 O. s. p. bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 O. s. p. a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa je... dôvodné.

Podľa § 92 ods. 2 O. s. p. ak po začatí konania nastala právna skutočnosť, s ktorou právne predpisy spájajú prevod alebo prechod práv alebo povinností, o ktorých sa koná, môže navrhovateľ alebo ten, na ktorého boli tieto práva alebo povinnosti prevedené, alebo na koho prešli, navrhnúť, aby do konania na miesto doterajšieho účastníka vstúpil ten, na koho boli tieto práva alebo povinnosti prevedené alebo na koho prešli.

Podľa odseku 3 súd vyhovie návrhu, ak sa preukáže, že po začatí konania nastala právna skutočnosť, uvedená v odseku 2, a ak s tým súhlasí ten, kto má vstúpiť na miesto navrhovateľa, súhlas odporcu alebo toho, kto má vstúpiť na jeho miesto sa nevyžaduje. Právne účinky spojené s návrhom na začatie konania zostávajú zachované.

Z ustanovenia § 92 ods. 2 a 3 O. s. p., návrhu na zámenu účastníka konania možno vyhovieť v prípade, ak sú preukázané formálne podmienky pre takýto postup, teda ak nastala právna skutočnosť, s ktorou zákon spája prevod alebo prechod práva na iný subjekt, ak sa táto právna skutočnosť týka práva alebo povinnosti doterajšieho účastníka konania a nastala po začatí konania. Súď skúma, či táto právna skutočnosť je spôsobilá mať

za následok prechod alebo prevod práva alebo povinnosti, o ktorú v konaní ide. Otázkou, či tvrdené právo alebo povinnosť, ktoré mali byť prevedené existujú alebo či naozaj boli prevedené na iný subjekt sa súd zaoberá v rozhodnutí o veci samej a v prípade, že nebude preukázaná táto skutočnosť, súd musí konštatovať nedostatok aktívnej legitímácie, okolnosť ktorá bude dôvodom na zamietnutie žaloby.

Z obsahu spisu vyplýva, že navrhovateľ podaním zo dňa 11. 6. 2013 navrhol zámenu účastníkov na strane navrhovateľa dôvodiac, že bola uzatvorená zmluva o postúpení pohľadávok zo dňa 5. 11. 2012 medzi navrhovateľom ako postupcom a spoločnosťou... ako postupníkom, čím došlo k postúpeniu pohľadávok navrhovateľa, ktoré sú predmetom tohto konania v plnom rozsahu na spoločnosť... V predmetnom návrhu predložil výpis z registra spoločnosti a súhlas spoločnosti... so vstupom do konania namiesto navrhovateľa.

Z citovaného ustanovenia § 92 ods. 3 O. s. p. vyplýva, že súd nie je v tomto štádiu konania oprávnený posudzovať či sú naplnené predpoklady pre právne nástupníctvo z pohľadu hmotnoprávnej úpravy. Ak teda súd prvého stupňa pri rozhodovaní o procesnom návrhu týkajúceho sa zámeny účastníkov na strane navrhovateľa, posudzoval zmluvu o postúpení pohľadávky z hľadiska jej platnosti, nepostupoval vecne správne, pretože posúdenie naplnenia predpokladov právneho nástupníctva z pohľadu hmotnoprávnej úpravy prináleží súdu až pri rozhodovaní vo veci samej. Dôvodná je preto námietka odvolateľa uplatnená v odvolaní, že súd prvého stupňa pri rozhodovaní o návrhu na zámenu účastníkov, nie je oprávnený skúmať platnosť zmluvy o postúpení pohľadávky a to tak z dôvodu absencie honorárnej prílohy ako ani z dôvodu neoprávnenosti konania P. J. ako štatutára spoločnosti, keďže sa jedná o hmotnoprávne posúdenie potrebné pre rozhodnutie vo veci samej.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd v poradí prvé napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa v zmysle § 220 O. s. p. zmenil tak, že pripustil zámenu účastníkov na strane navrhovateľa v zmysle procesného návrhu navrhovateľa zo dňa 11. 6. 2013.“

Ústavný súd uznáva, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov

a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

Ústavný súd s poukazom na obsah citovaného odôvodnenia uznesenia krajského súdu dospel vo vzťahu k tvrdeniam sťažovateľov o tom, že krajský súd dostatočne neodôvodnil svoje rozhodnutie, k záveru, že táto argumentácia v sťažnosti sťažovateľov neobstojí. Krajský súd dal jasnú a zrozumiteľnú odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky a zrozumiteľne vysvetlil, na základe akých skutkových zistení a právnych noriem vo veci rozhodol a akými úvahami bol vedený pri ich výklade. Odôvodnenie jeho rozhodnutia preto spĺňa všetky požiadavky vyplývajúce zo základného práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces vo vzťahu k odôvodneniu súdneho rozhodnutia.

Sťažovatelia vo vzťahu k uzneseniu krajského súdu však ďalej tvrdili, že toto je založené na takom výklade a aplikácii dotknutých právnych noriem, ktorý nezodpovedá ich účelu a zmyslu a je ústavne nekonformný.

Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom nie je chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi

bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav veci a aké skutkové zistenia a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

S ohľadom na uvedené zaoberal sa preto ústavný súd ďalej aj argumentáciou sťažovateľov, podľa ktorej krajský súd svojím rozhodnutím poprel účel, zmysel a princípy výkladu právnych predpisov (§ 92 ods. 2 a 3 OSP) v súlade s ústavnoprávnymi požiadavkami, keď dospel k záveru, podľa ktorého predpokladom vyhovenia návrhu na pripustenie zmeny žalobcu nie je preukázanie toho, že nový žalobca vstúpil do hmotnoprávneho vzťahu so sťažovateľmi a pre vyhovenie takémuto návrhu postačovalo predložiť žalobcovi s návrhom na zmenu účastníka listiny, ktoré v tejto veci predložil bez toho, aby sa súd, ktorý o návrhu rozhodoval, mal a mohol zaoberať posúdením platnosti zmluvy o postúpení pohľadávky.

Podľa názoru ústavného súdu tieto tvrdenia sťažovateľa neobstoja.

Podľa § 92 ods. 2 OSP ak po začatí konania nastala právna skutočnosť, s ktorou právne predpisy spájajú prevod alebo prechod práv alebo povinností, o ktorých sa koná, môže navrhovateľ alebo ten, na ktorého boli tieto práva alebo povinnosti prevedené, alebo na koho prešli, navrhnúť, aby do konania na miesto doterajšieho účastníka vstúpil ten, na koho boli tieto práva alebo povinnosti prevedené alebo na koho prešli.

Podľa § 92 ods. 3 OSP súd vyhovie návrhu, ak sa preukáže, že po začatí konania nastala právna skutočnosť uvedená v odseku 2, a ak s tým súhlasí ten, kto má vstúpiť na miesto navrhovateľa, súhlas odporcu alebo toho, kto má vstúpiť na jeho miesto, sa nevyžaduje. Právne účinky spojené s návrhom na začatie konania zostávajú zachované.

Zmyslom a účelom týchto ustanovení je upraviť postup súdu a (najmä) žalobcu v prípade, ak sa žalobca rozhodne navrhnúť vstup do konania iného subjektu, pretože podľa

jeho názoru nastala právna skutočnosť, s ktorou právne predpisy spájajú (okrem iného) prevod alebo prechod práv, o ktorých sa koná, na tento subjekt. Využitie postupu podľa tohto ustanovenia je vecou autonómneho rozhodnutia žalobcu a toho, kto má do konania vstúpiť na jeho miesto. Tieto subjekty sami zvažujú, či takýto návrh zodpovedá úkonu, ktorý vykonali, a má za následok prevod práva. Už len z uvedeného je zrejmé, že nie je zmyslom ani účelom tejto úpravy, aby postupom podľa § 92 ods. 2 a 3 OSP do postavenia účastníka občianskeho súdneho konania mohol vstúpiť iba ten, kto sa (skutočne) stal (novým) účastníkom hmotnoprávneho vzťahu so žalovaným. Žalobca i nový žalobca znášajú plnú procesnú zodpovednosť za výsledok sporu, ak sa nakoniec ukáže, že to tak nebolo a nový žalobca sa účastníkom tohto hmotnoprávneho vzťahu nestal.

Pokiaľ preto ustanovenie § 92 ods. 3 OSP ukladá súdu vyhovieť návrhu žalobcu (alebo toho, kto má vstúpiť v konaní na jeho miesto) podľa § 92 ods. 2 OSP iba za splnenia podmienky, že sa preukáže, že po začatí konania nastala právna skutočnosť uvedená v odseku 2 (a ak s tým súhlasí ten, kto má vstúpiť na miesto navrhovateľa), je plne ústavne konformné vykladať toto ustanovenie tak, že „preukázať, že nastane právna skutočnosť“, znamená iba formálne preukázanie jej existencie bez potreby (oprávnenia či povinnosti súdu rozhodujúceho o takomto návrhu) posudzovať jej platnosť, resp. účinky na hmotnoprávny vzťah medzi účastníkmi konania, pokiaľ takúto právnu skutočnosť považujú za významnú žalobca a ten, na koho právo a účastníctvo v konaní majú prejsť.

Pretože krajský súd pri aplikácii a výklade § 92 ods. 2 a 3 OSP tieto princípy plne rešpektoval, nemožno dospieť k záveru, podľa ktorého by jeho rozhodnutie bolo založené na ústavne nekonformnom výklade týchto ustanovení.

Vo veci sťažovateľov teda nešlo o prípad, v ktorom by krajský súd formalistickým postupom umožnil presadenie zrejmej nespravodlivosti. Krajský súd, naopak, dôsledne zvažujúc podstatu a účel rozhodovania o zmene účastníka a odlišujúc ho od rozhodovania vo veci samej, dospel k záveru o naplnení podmienok pripustenia zmeny v osobe žalobcu.

Úvahy sťažovateľov o zložitosti a nákladnosti postupu pri vymáhaní prípadne v budúcnosti priznanej náhrady trov konania proti žalobcovi v prípade jeho neúspechu v konaní, na tomto závere nič nemôžu zmeniť.

V tomto prípade od krajského súdu ani účel zákona, ani história jeho vzniku, ani systematická súvislosť alebo niektorý z ústavnoprávných princípov nevyžadovali odchyliť sa od doslovného znenia aplikovanej právnej normy spôsobom, aký sťažovatelia od krajského súdu žiadali. Krajský súd našiel interpretáciou abstraktných noriem, konkrétne právo, rešpektujúc ústavné zásady.

Iba to, že sťažovatelia sa s názorom krajského súdu vyjadreným v napadnutom rozsudku nestotožňujú, ešte nemôže zakladať splnenie podmienok prijateľnosti ich sťažnosti.

Pokiaľ sťažovatelia poukazovali na to, že uznesením krajského súdu došlo aj k porušeniu ich základného práva na rovnosť účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, podľa názoru ústavného súdu namietané uznesenie krajského súdu nesignalizuje možnosť vyslovenia porušenia tohto článku ústavy, pretože chýba, resp. z argumentácie sťažovateľov nevyplýva príčinná súvislosť medzi označeným článkom ústavy a uznesením krajského súdu. Aj tvrdené dôvody porušenia tohto článku sú obsahovo zhodné s tými, ktorými sťažovatelia odôvodnili porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy.

Za tejto situácie ústavný súd konštatuje, že uznesením krajského súdu č. k. 9 Co 599/2013-267 z 20. decembra 2013 nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy alebo práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods.1 dohovoru, a preto sťažnosť sťažovateľov odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. júla 2014